

Spoločný dokument

Pomoc pre odborníkov v rámci medzinárodnej spolupráce
v trestných veciach

Európska justičná sieť a Eurojust

Čo pre vás môžeme urobiť?

Január 2018

Úvod

Tento dokument informuje odborníkov v členských štátoch o pomoci v rámci medzinárodnej spolupráce v trestných veciach, ktoré môžu Európska justičná sieť (ďalej len „EJS“) a Eurojust poskytnúť.

Jeho cieľom je pomáhať odborníkom pri rozhodovaní sa, či majú byť prípady riešené prostredníctvom EJS alebo prostredníctvom Eurojustu. Dokument má tiež zabezpečiť, aby EJS a Eurojust pri riešení prípadov spadajúcich do ich kompetencie účinne a efektívne využívali čas a zdroje a zamedzili duplicitnej práci.

I. Čo je Európska justičná sieť?

EJS je sieť viac ako 350 kontaktných bodov v 28 členských štátoch, ktoré pomáhajú uľahčovať justičnú spoluprácu v trestných veciach.

Týmito kontaktnými bodmi sú prokurátori, sudcovia alebo iné osoby, ktoré na dennej báze riešia prípady týkajúce sa medzinárodnej spolupráce. Kontaktné body sú určené jednotlivými členskými štátmi z ústredných alebo iných orgánov podieľajúcich sa na medzinárodnej spolupráci v oblasti všeobecnej kriminality, ako aj v oblasti špecifických foriem závažnej trestnej činnosti, napríklad organizovaného zločinu, korupcie, obchodovania s drogami a terorizmu.

EJS vytvorila úzku spoluprácu s inými justičnými sieťami a s kontaktnými bodmi v tretích krajinách. Kontaktné body EJS preto môžu spolupracovať na prípadoch po celom svete.

Správnym orgánom EJS je Sekretariát EJS sídliaci v Haagu. Na zaistenie úzkej interakcie medzi Eurojustom a EJS sú zamestnanci Sekretariátu zamestnancami Eurojustu, pracujú však ako samostatný útvar. Sekretariát EJS okrem iného zodpovedá za poskytovanie podpory kontaktným bodom pri plnení ich úloh, za zriadenie, prevádzku a vylepšovanie webovej stránky EJS a jej operačných elektronických nástrojov, ako aj za celkovú správu EJS.

Podrobnejšie informácie o Sekretariáte EJS získate na stránke http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_Secretariat.aspx alebo priamo kontaktovaním Sekretariátu EJS na ejn@eurojust.europa.eu.

Webstránka EJS

Webstránka EJS, www.ejn-crimjust.europa.eu, bola vytvorená za účelom uľahčenia práce odborníkov v oblasti medzinárodnej justičnej spolupráce. Tu je možné nájsť všeobecné informácie o justičnej spolupráci v členských štátoch EÚ, kandidátskych krajinách EÚ a o pridružených štátoch EJS. Taktiež je možné využívať elektronické nástroje EJS pre justičnú spoluprácu; viď „*To facilitate judicial cooperation*“. Navyše webstránka EJS má časť venovanú spolupráci s tretími krajinami a inými justičnými sieťami. Kontaktné body EJS majú prístup aj k mnohým kontaktom mimo EÚ. Viď <https://www.ejnforum.eu/cp/network-atlas>.

Hlavná časť webstránky EJS je preložená do úradných jazykov EÚ. V prípade, že nemôžete nájsť potrebnú informáciu, vždy môžete požiadať o pomoc kontaktný bod EJS vo Vašom členskom štáte.

Čo pre vás môže EJS urobiť?

Pokiaľ potrebujete pomoc od EJS, mali by ste sa obrátiť buď na kontaktné body vo svojej krajine, alebo na kontaktný bod v krajine zainteresovanej do prípadu. Podrobnejšie informácie o kontaktných bodoch nájdete na webovej stránke <http://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/> v časti s obmedzeným prístupom. Preto v prípade, že potrebujete pomoc s kontaktovaním kontaktného bodu EJS iného členského štátu, najlepším spôsobom bude obrátiť sa priamo na kontaktný bod EJS vo svojej krajine.

EJS by sa mala využívať v nasledovných situáciách:

- **Uľahčenie justičnej spolupráce**

Ak potrebujete informácie o tom, ako v konkrétnom prípade získať pomoc z iného členského štátu, môžete sa obrátiť na kontaktné body vo svojom členskom štáte alebo využiť príslušné časti webstránky EJS::

- ✓ *pri vypracovávaní žiadosti o justičnú spoluprácu¹ (Európsky vyšetrovací príkaz (EIO) alebo žiadosti o vzájomnú právnu pomoc (MLA), Európsky zatýkací rozkaz (EAW), zaistovací príkaz, atď.):*
 - zistenie príslušného vykonávacieho orgánu v cudzine za účelom vytvorenia kontaktu a priameho zaslania žiadosti tomuto orgánu. Justičný atlas na webstránke EJS je nástroj slúžiaci na identifikáciu príslušného vykonávajúceho orgánu a získanie adresy, e-mailovej adresy a telefónneho čísla/faxového čísla;
 - získanie podrobnejšej informácie o požiadavkách stanovených právnym poriadkom dožiadaného členského štátu alebo prediskutovať osobitné náležitosti. Sprievodca *Compendium* webstránky EJS ponúka možnosť elektronického vytvorenia žiadosti; a
 - získanie právnych a praktických informácií o právnych nástrojoch EÚ, napr. v akom rozsahu bol príslušný právny nástroj implementovaný v členskom štáte (*Status of Implementation*), vyhlásenia, notifikácie, príručky, hodnotiace správy atď. Knižnica EJS na webstránke EJS obsahuje časť venovanú každému jednému právnemu nástroju s vyššie uvedenými informáciami;
- ✓ *vo fáze vybavovania žiadosti je možné získať dodatočné informácie alebo umožniť náležité vybavenie žiadosti;*
- ✓ *v prípade preťahov pri vybavovaní alebo pri nevybavení žiadosti je možné zistiť stav vybavenia v dožadovanom členskom štáte a/alebo urýchliť jej vybavenie prostredníctvom národného kontaktného bodu; a*
- ✓ *keď súrne potrebujete informácie o prípadoch vzájomnej právnej pomoci.*

- **Uľahčenie výmeny informácií medzi justičnými orgánmi**

¹ V tomto dokumente je spojenie "žiadosť o justičnú spoluprácu" vnímané jednak ako klasická žiadosť o MLA a jednak ako rozhodnutie na základe vzájomných uzávaní ako EZR alebo EIO.

Keďže kontaktné body EJS predstavujú aj prokurátori a sudcovia, môžu často rýchlo a neformálne poskytnúť informácie týkajúce sa prebiehajúcich vyšetrovaní alebo konaní a ich výsledkoch, zadržaných osobách, trvaní zadržania a súdnych rozhodnutiach v konkrétnych prípadoch. Takýmto typom výmeny informácií sa možno niekedy vyhnúť potrebe zasielania formálnej žiadosti.

Pokiaľ počas svojho vyšetrovania alebo konania, najmä v urgentných prípadoch, potrebujete takéto informácie a právne predpisy vašej krajiny takýto dopyt povoľujú, obráťte sa na kontaktný bod EJS, uveďte na čo tieto informácie potrebujete a svoje vyšetrovanie alebo konanie stručne opíšte. Informujte kontaktný bod EJS, že ste kontaktovali kontaktný bod EJS v jeho /jej mene.

II. Čo je Eurojust?

Eurojust je jednotka Európskej únie pre justičnú spoluprácu, ktorá bola založená v roku 2002 za účelom podpory a posilnenia koordinácie a spolupráce medzi kompetentnými národnými orgánmi pri riešení organizovanej závažnej cezhraničnej trestnej činnosti, akými sú podvod, obchodovanie s drogami, organizovaná majetková trestná činnosť, obchodovanie s ľuďmi a terorizmus.

Eurojust sídli v Haagu. Pozostáva z prokurátorov pridelených z každého členského štátu, pracujúcich na národných zastúpeniach a podporovaných administratívnymi pracovníkmi. V Eurojuste sa tiež nachádzajú styční prokurátori z Nórska, USA, Švajčiarska a Čiernej Hory.

Eurojust podporuje orgány činné v trestnom konaní v ich prípadoch - operatívne (napr. organizovaním koordinačných stretnutí a / alebo koordinačných centier) a zdieľaním odborných skúseností získaných z prípadov, ktoré podporovali (napr. *Guidelines for deciding which jurisdiction should prosecute* <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/operational/Pages/Guidelines-on-jurisdiction.aspx>, a správa *Prosecuting THB for the purpose of labour exploitation*, http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Casework/Report%20on%20prosecuting%20THB%20for%20the%20purpose%20of%20labour%20exploitation%20%28Dec.%202015%29/2015-12_Report-on-prosecuting-THB-labour-exploitation_EN.pdf.)

Čo pre vás môže Eurojust urobiť?

Pokiaľ potrebujete pomoc Eurojustu, mali by ste sa obrátiť na svoje národné zastúpenie v Eurojuste.

Viac informácií nájdete na webstránke Eurojustu:

<http://eurojust.europa.eu/Pages/languages.sk.aspx>

Eurojust ponúka množstvo možností praktickej pomoci:

- **Koordinovanie vyšetrovania a stíhania**

Eurojust môže pomôcť výmenou relevantných informácií o prípade ak je potrebné koordinovať vyšetrovanie v dvoch alebo viacerých členských štátoch. Eurojust tiež pomáha určiť, či by členské štáty mali pokračovať v samostatných vyšetrovaniach alebo či by mali skoncentrovať vyšetrovania a konania do jedného alebo viacerých členských štátov.

Okrem toho Eurojust pomáha pri diskusiách a dohodách medzi zainteresovanými vnútroštátnymi orgánmi o tom ako, kedy a kde vykonať spoločnú akciu alebo či stíhať.

Organizovanie a podporovanie koordinačných stretnutí a koordinačných centier

Eurojust môže organizovať koordinačné stretnutia v Haagu medzi kompetentnými vnútroštátnymi orgánmi z rôznych členských štátov a tretími štátmi. Na koordinačných stretnutiach sa môžu niekedy zúčastniť aj zástupcovia EUROPOL-u a OLAF-u.

Koordinačné stretnutia umožňujú odborníkom vymieňať si informácie o prepojených vyšetrovaniach a plánovať spoločný efektívnejší postup. Ak je to vhodné, Eurojust môže poskytnúť simultánne tlmočenie. Koordinačné stretnutia sú tiež veľmi užitočné v súvislosti s predchádzaním sporov o príslušnosť ako aj pri výkone určitých opatrení koordinovaným spôsobom.

Eurojust hradí náklady na ubytovanie v Haagu a cestovné náklady pre dvoch účastníkov z každého členského štátu.

Eurojust môže tiež vytvárať koordinačné centrá, cieľom ktorých je podporovať a koordinovať spoločné akcie (často dohodnuté počas koordinačných stretnutí), ktoré je nutné realizovať súčasne v rôznych členských štátoch. Koordinačné centrá zabezpečujú prenos a koordináciu informácií medzi kompetentnými orgánmi v deň akcie v reálnom čase, napríklad keď je nevyhnutné vykonať domové prehliadky súčasne v rôznych štátoch. Koordinačné centrá umožnia tiež vyriešiť prípadné otázky, ktoré vystanú pri realizácii EZR alebo prehliadke a zaistení, a to prípadným doplnením či rozšírením príslušných žiadostí.

- ***Predchádzanie a riešenie sporov o príslušnosť***

Aby sa predišlo sporom o príslušnosť alebo aby sa také spory vyriešili, môže byť v prípadoch, v ktorých má príslušnosť viac než jeden členský štát, požiadany Eurojust o nezáväznú stanovisko, ktorý členský štát je v lepšom postavení viesť vyšetrovanie alebo stíhanie prípadu.

- ***Uľahčenie a podporovanie spoločných vyšetrovacích tímov***

Eurojust môže pomôcť a uľahčiť zriadenie, fungovanie a hodnotenie spoločných vyšetrovacích tímov (ďalej len „SVT“). Eurojust môže identifikovať vhodné prípady pre zriadenie SVT, môže poskytnúť užitočné právne a praktické informácie, napr. o zákonoch, praktických prekážkach a osvedčených postupoch v konkrétnom štáte, a môže poskytnúť pomoc pri dojednávaní zmlúv a operačných akčných plánov SVT. V prípadoch, v ktorých sa to bude považovať za užitočné, môžu byť členmi SVT aj národní členovia Eurojustu.

Eurojust tiež môže pomôcť pri úhrade nákladov dvoch spoločných oblastí výdavkov: cestovanie a ubytovanie, tlmočenie a preklady. Navyše Eurojust zapožičiava potrebné vybavenie v kontexte využitia SVT, ako napr. mobilné telefóny (vrátane nákladov) a notebooky.

Pre viac informácií pozri: <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/JITs/Eurojust-JITsFunding/Pages/Eurojust-JITs-funding.aspx>.

- ***Koordinovanie a uľahčovanie žiadosti o justičnú spoluprácu, ktorá je adresovaná tretím štátom alebo podané tretími štátmi***

Ak potrebujete kontaktovať vnútroštátny orgán v treťom štáte, môžete kontaktovať svoje národné zastúpenie v Eurojuste. Eurojust má kontaktné body vo viac ako 40 štátoch sveta.

Eurojust má uzatvorené zmluvy o spolupráci aj s Nórskom, Spojenými štátmi americkými, Islandom, Švajčiarskom, Bývalou juhoslovanskou republikou Macedónsko a Lichtenštajnskom. Takéto zmluvy môžu zahŕňať aj výmenu osobných údajov.

Ďalšie informácie sú dostupné tu: <http://www.eurojust.europa.eu/doclibrary/Eurojust-framework/Pages/agreements-concluded-by-eurojust.aspx>.

- **Uľahčenie justičnej spolupráce**

Kolegovia z národných zastúpení vám môžu pomôcť v zložitých prípadoch, v urgentných prípadoch alebo v prípadoch, v ktorých sa iné kanály spolupráce nejavia ako vhodné alebo pravdepodobne neprinesú výsledky v požadovanom čase.

Napríklad môžu:

- pomôcť pri získavaní informácií o stave žiadosti o vzájomnú právnu pomoc, napr. ak priamy kontakt medzi vnútroštátnymi orgánmi alebo iné komunikačné kanály neboli úspešné;
- poskytnúť pomoc aj v prípadoch, v ktorých žiadosti o vzájomnú právnu pomoc majú byť vybavené urgentne;
- pomôcť odborníkom preskúmaním návrhov žiadostí o právnu pomoc alebo EVP, napr. indikovaním typu informácie, ktorá by mala byť zahrnutá, aby žiadosť mohla byť rýchlo vykonaná ("kontrola kvality"); a,
- informovať vnútroštátne orgány o relevantných prebiehajúcich vyšetrovaniach v iných členských štátoch, v prípadoch, v ktorých Eurojust tieto informácie získa.

- **Národný koordinačný systém Eurojustu (ďalej len „NKS“)**

NKS zabezpečuje koordináciu úloh vykonávanú rôznymi aktérmi na vnútroštátnej úrovni v oblasti justičnej spolupráce v trestných veciach, ako napr.: národný korešpondent pre Eurojust, národný korešpondent Eurojustu pre záležitosti terorizmu, národný korešpondent EJS a max. 3 kontaktné body EJS, kontaktný bod pre sieť SVT a kontaktný bod pre sieť pre gonocídu.. NKS uľahčuje aj vykonávanie úloh Eurojustu v príslušnom členskom štáte. NKS by tiež mal pomôcť pri určovaní, či si prípad vyžaduje pomoc od Eurojustu alebo od EJS.

Pre ďalšie informácie viď: <http://www.eurojust.europa.eu/Practitioners/objectives-tools/Pages/eurojust-national-coordination-system.aspx>.

III. Záver

Priame kontakty medzi orgánmi členských štátov pri cezhraničných prípadoch sú kľúčové. V prípade, že potrebujete pomoc, EJS a Eurojust ju môžu poskytnúť. Nakoľko sú oba orgány v úzkom kontakte, vašu žiadosť bude riešiť ten vhodnejší.